

VN/35656/2024
VN/35656/2024
-UM-1

18.12.2024

KEO-10; EU kiertotalouskeskus EU CERC

EU:n kansainvälisten kumppanuuksien pääosasto (DG INTPA) rahoittaa uuden EU:n kiertotalouskeskuksen (EU CERC, Circular Economy Resource Centre) edistämään globaalia kiertotaloussiirtymää EUR 15 MEUR vuosina 2025-2029. Suomi osallistuu kansallisella rahoitusosuudella 2 MEUR vuosina 2024-2026. EU CERCin tavoitteena on tukea kiertotalouden toimintamallien, politiikkatoimien ja liiketoimintamallien omaksumista EU kumppanimaissa. Keskus tarjoaa konkreettista ja räätälöityä teknistä apua valtiollisille ja yksityisen sektorin toimijoille sekä ylikansallisille verkostoille, hyödyntäen suomalaista ja eurooppalaista kokemusperäistä osaamista. Kiertotalouden tavoitteena on talouskasvun ja luonnonvarojen kulutuksen irtikytkentä ja siten kolmoiskriisin (ilmasto, luonnon monimuotoisuus ja saasteet) pysäyttäminen. Kiertotaloudella edistetään myös kestäviä uusia työpaikkoja, tuetaan innovaatiota ja vahvistetaan resilienssiä (ml kestävät arvoketjut). Hankkeella vahvistetaan kansainvälistä toimintaympäristöä suomalaisen puhtaan siirtymän teknologian ja osaamisen viennin tukemiseksi. EU CERC:in toteuttajina toimivat Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra (12 MEUR) ja Belgian kehitysyhteistyövirasto Enabel (5 MEUR).

Sitran tavoitteena on ollut kehittää WCEF konseptia kiertotalouskeskukseksi, joka pystyy tarjoamaan foorumeiden lisäksi konkreettista ja räätälöityä teknistä apua kehittyvien maiden kiertotaloussiirtymän tueksi. Sitran innoittamana EU:n kansainvälisten kumppanuuksien pääosasto (DG for International Partnerships, INTPA) on käynnistänyt hankkeen, EU:n kiertotalouskeskuksen (EU Circular Economy Resource Centre, CERC), jonka toteuttajiksi on valikoitunut Suomesta Sitra ja Belgian kehitysyhteistyövirasto Enabel.

EU:n tavoitteena on saavuttaa ilmastoneutraali kiertotalous vuoteen 2050 mennessä ja tämän saavuttamiseksi EU on ottanut käyttöön monia toimenpiteitä jätteen vähentämiseksi ja tuotteiden kestävyuden parantamiseksi. Kiertotaloudella on myös maailmanlaajuisesti keskeinen rooli luonnon

monimuotoisuuden säilyttämisessä. Kiertotalous nähdään ainutlaatuisena väylänä ja mahdollisuutena tehdä taloudesta kestävämpää, vähentää raaka-aineriippuvuutta, luoda paikallisia työpaikkoja ja vauhdittaa innovaatioita ja siten edistää kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

EU CERC –hanke tukee osaltaan kestävä ja vähähiiliseen kiertotalouteen siirtymistä. Hankkeella vauhditetaan kiertotalouden toimintamallien, politiikkatoimien ja liiketoimintamallien omaksumista EU kumppanimaissa sekä globaalia kiertotaloussiirtymää laajemmin hyödyntämällä eurooppalaista asiantuntemusta. Hankkeella on kolme tulosaluetta: 1) jalostaa EU:n ja Sitran kiertotalousosaaminen ja kokemukset kumppanimaiden näkökulmasta ja kumppanimaille hyödynnettäväksi maiden tarpeisiin, 2) mahdollistaa kiertotalouden tiekarttojen ja politiikkatoimien yhteiskehittämistä ja käyttöönottoa kumppanimaissa, 3) tukea kumppanimaiden ja EU:n yritysten ja toimialojen kiertotaloussiirtymää ja kiertotalousmarkkinoille pääsyä.

Hankkeen päärahoittaja on EU:n kansainvälisten kumppanuuksien pääosasto DG INTPA 15 MEUR osuudella. EU rahoitusosuudesta 5 MEUR kanavoituu Belgiaan Enabelille ja 10 MEUR Suomeen Sitralle. Lisäksi ulkoministeriö rahoittaa hanketta 2 MEUR osuudella, joka kanavoidaan kokonaisuudessaan Sitran toimeenpanemien aktiviteettien rahoitukseen ja WCEF kehittämiseen. EU maksaa hankkeen hallinnoinnista 7 % palkkion, joka lasketaan hankkeen hyväksytyistä kustannuksista. Suomeen jäävän hallintopalkkion osuus on noin 653 500 EUR, joka jaetaan ulkoministeriön ja Sitran välisen sopimuksen mukaisesti. Ulkoministeriöön jäävän hallintopalkkion käyttö suunnitellaan osana ministeriön talouden- ja toiminnansuunnittelu -prosessia.

EU delegoidun yhteistyön hankkeissa sopimusosapuolina voivat toimia ainoastaan pilariarvioidut toimijat. Ulkoministeriön kehitysyhteistyön hallintojärjestelmät on arvioitu Euroopan komission pilariarvioinnissa, joka mahdollistaa EU-kehitysrahoituksen vastaanottamisen neuvotteluteitse (ilman kilpailutusta) sekä toimeenpanna kehitysyhteistyöhankkeita komission puolesta kansallisen lainsäädännön puitteissa.

Tämän hankkeen sopimusosapuolia ovat DG INTPA, ulkoministeriö ja Enabel. Ulkoministeriö toimii myös koko hankkeen koordinaattorina. Koordinaattorin velvollisuuksiin kuuluu mm. keskitetty raportointi rahoittajalle (EU) sekä rahoittajan rahoitusosuuksien välittäminen koordinoitaville (Sitra ja Enabel).

Ulkoministeriö myöntää Sitralle valtionavustuksen, jolla hankkeen toteutus ja varat siirretään Sitralle. Valtionavustukseen liitettävissä yleisehdoissa määritellään valtionavustuksen käyttöä koskevat ehdot ja ulkoministeriön oikeudet saada ja hankkia valtionavustuksen käyttö- ja seurantatietoja sekä oikeuden tehdä tarkastuksia. Hallintopalkkion vähentämisen jälkeen Sitran toteuttamaan toimintaan jää 9 719 626,17 MEUR delegeoitua kehitysyhteistyörahaa ja 2 MEUR ulkoministeriön kansallisen osuuden rahoitusta, yhteensä 11 719 626,17 MEUR.

Koordinaattorina ulkoministeriö kanavoi myös Enabelille 5 MEUR osuuden. Enabelin osuus on lisäksi Sitralle kanavoitavalle rahoitusosuudelle. Ulkoministeriö ei ole vastuussa Enabelin rahoitusosuuden käytöstä. Pilariarvioituna toimijana Enabel kantaa täysimääräisesti oman rahoitusosuutensa riskit ja vastaa rahoituksen käytöstä suoraan EU'lle.

Sekä Sitran että Enabelin rahoitusosuudet kanavoidaan vuosien 2025-2029 aikana komissiolta saatujen tulojen ja talararvioon ko. vuosille budjetoidun mukaisesti.

Alla on esitetty hankkeen alustava budjettijakauma EU-rahoituksen osalta, joka tarkentuu jokaisen talararvion kohdalla erikseen.

EU rahoitus	2025	2026	2027	2028	2029	Total

Sitra	1 983 939	2 270 948	2 200 114	2 105 100	1 439 899	10 000 000
Enabel	1 222 459	1 311 697	1 193 998	1 025 009	246 836	5 000 000

Esitetään, että

Vuoden 2024 talousarvion momentilta 24.30.66 (varsinainen kehitysyhteistyö, siirtomääräraha 3v) käyttösuunnitelmakohdalta 4 (Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö) myönnetään Sitralle 2 miljoonaa EUR vuosille 2024-2026 ja vuoden 2025 talousarvion momentilta 24.30.68 (Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeet) myönnetään Sitralle 9 719 626,17 euroa vuosien 2025-2029 aikana komissiolta saatujen tulojen ja talousarvioon ko. vuosille budjetoidun mukaisesti. Valtionavustuksen kokonaissumma yht. 11 719 626,17 euroa.

Kehityspolitiikan neuvonantaja

Kati Bhose

Tehtävänimike

Nimenselvennys

Liitteet 1 kpl.

Jakelu [Vastaanottaja]

Tiedoksi [Tiedoksi saajat]